

Vård och omsorg

Ånge
kommun

Vård och omsorg

Senast uppdaterad: 2023-05-30

Innehållsförteckning

Omsorg om äldre och funktionsnedsatta i Ånge kommun	3
Lagar, regler och normer.....	4
Mål, planer och program	5
Behov av särskilt boende år 2022–2040	6
Andra anspråk och konflikter.....	8

Omsorg om äldre och funktionsnedsatta i Ånge kommun

Ånge kommun har olika typer av äldre och omsorgsboenden som omfattas av olika lagstiftningar. Boenden för personer med funktionshinder (LSS, Lag om stöd och service till vissa funktionshindrade) och personer med psykisk ohälsa eller äldrevård (SoL, socialtjänstlagen).

Idag finns det 28 LSS platser inom kommunen och 133 SoL platser, dessa omsorgs och äldreboenden är geografiskt placerade längs Ljungandalens bälte inom kommunens orter. Inom gruppen LSS-boenden finns både gruppboenden (för ett större vårdbehov) och serviceboende (eget lägenhetsboende). SoL boenden innefattar till stor del eget lägenhetsboende.

I Ånge kommun finns det olika typer av särskilda boendeformer för äldre, de innefattar:

- Serviceboende
- Äldreboende
- Trygghetsboende, plusboende och liknande

Kommunen ansvarar för att erbjuda platser på serviceboende och äldreboende. Trygghetsboende, plusboende och liknande är något som fastighetsbolag kan erbjuda sina hyresgäster. Totalt finns ca 176 boendeplatser varav 124 platser finns på särskilt boende för äldre i Ånge kommun: Torpsro, Furubacken och Gläntan (Fränsta), Hallstaborg (Hallsta) och Parkbacken (Ånge).

Efterfrågan är generellt låg på äldre- och gruppboendestäder i kommunen, vilket har genererat i att man avvecklat särskilda boendeplatser i centrala Ånge. Man ser inte heller några större behov av att utveckla fler boendeplatser inom LSS. I nuläget bedöms tillgången på boendeplatser vara i balans sett till befintlig efterfrågan.

Lagar, regler och normer

Enligt LSS är kommunen skyldig att informera om lagen och se till att de personer som lagen gäller för får den hjälp de behöver, om de behöver sådan hjälp i sin livsföring och om deras behov inte tillgodoses på annat sätt. Insatser enligt denna lag ska ges den enskilde endast om han eller hon begär det.

Kommunen ska inrätta bostäder med särskild service för dem som av fysiska, psykiska eller andra skäl möter betydande svårigheter i sin livsföring och behöver ett sådant boende i enlighet med Socialtjänstlagen 5 kap 7 §.

Särskilt boende för äldre är en behovsprövad boendeform enligt Socialtjänstlagen. Kommunerna är enligt 5 kapitlet 5 § i Socialtjänstlagen skyldiga att tillhandahålla särskilda boendeformer för service och omvårdnad för äldre som behöver särskilt stöd.

Figur 1. Kvinna och man på äldreboende.

Mål, planer och program

Politiskt antagna inriktningsmål under 2023–2026

Inriktningsmål inom fokusområde hållbar vardag

- Arbeta för att det byggs seniorboenden samt hyresboenden på orter i kommunen där det finns behov samt arbeta för att attrahera privata byggare och förvaltare till kommunen.

Inriktningsmål inom fokusområde hållbar hälsa

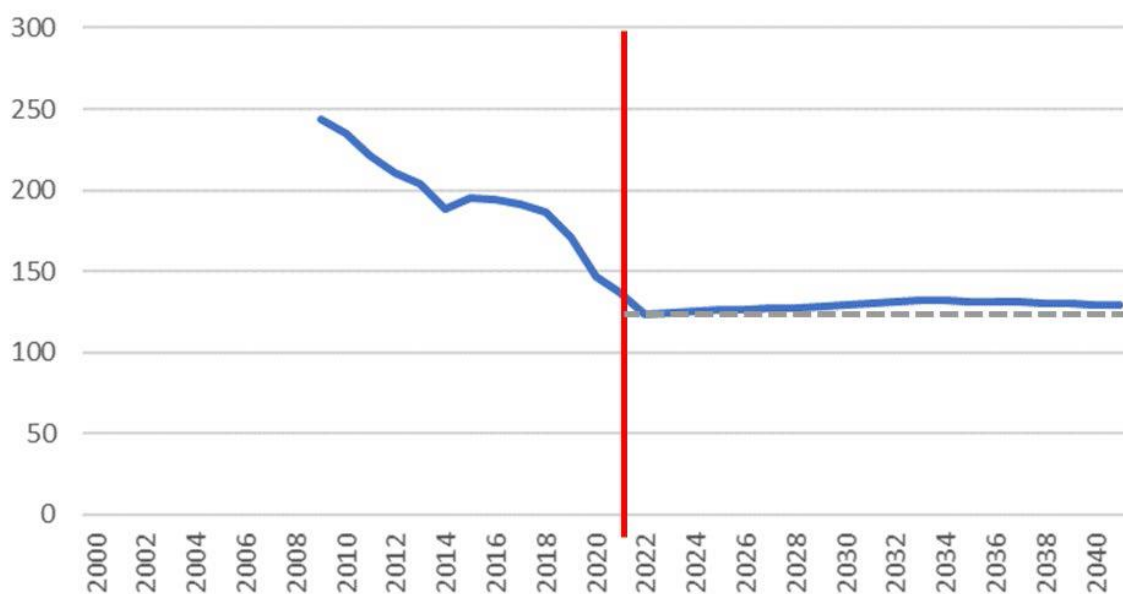
- Fortsätta upprätthålla den höga kvalitén inom äldreomsorg samt inom stöd och omsorgsverksamheten.

Inriktningsmål inom fokusområde hållbar gemenskap

- Utveckla nya och fler arenor för medborgardialoger
- Öka takten i arbetet mot en serviceinriktad myndighetsförvaltning

Behov av särskilt boende år 2022–2040

Prognosen pekar på att invånare över 65 år ökar från dagens 2 576 till 2 817 personer till år 2033. Sen väntas antalet minska igen. I Ånge kommun har det historiskt varit en större andel av invånarna över 65 år som bott på särskilt boende än i liknande kommuner. De senaste åren har nivåerna närmats sig varandra. Utifrån dagens förutsättningar visar prognosen på att andelen invånare över 65 år som bor på särskilda boenden i Ånge kommun ska vara lika stor som i liknande kommuner dvs 4,7 procent. Utifrån det antagandet ligger behovet på 132 lägenheter åren 2032–2035, dvs åtta fler än dagens 124 lägenheter. Detta förutsätter att det är fullt möjligt att ha varje lägenhet fullt uthyrd.

Figur 2. Bedömt behov av platser i särskilt boende. Källa: Kolada.

Trenden i samhället visar att seniorer väntar längre med att söka sig till omsorgsboenden. Det finns ingen välkänd avledning i Ånge kommun varför seniorer väljer att bo kvar hemma i större uträkning. Det kan antas bero på en förbättrad hälsa upp i åldrarna, en mer individualistisk känsla av att vilja ”klara sig själv” med stöd av hemtjänst. Samtidigt ser man att de seniorer som söker sig till boenden kommer in i sämre skick och har en kortare genomfartstid.

Behovet av attraktiva, verksamhetsanpassade lokaler till förmånliga priser är en viktig del i boendegenerationsskiftet i kommunen och viljan att söka sig till kommunala boenden. Utbudet stämmer inte överens med brukarens efterfrågan och plånbok.

Inom LSS rådet det balans på bostäder och det finns inget behov av fler boendeplatser. De utmaningar som framkommit inom LSS bostäder i kommunen rör tillgången till verksamhetsanpassade lokaler som är brandsäkrare utifrån nationella brandskyddsregler. Enplanshus, med rymliga lokaler och privata rum med rymliga badrum som underlättar rörligheten efterfrågas för att öka tillgängligheten och säkerheten för boendet.

Servicebostäder som ligger placerade på centralorterna Ånge och Fränsta hyrs privat av brukarna i flerbostadshus. Detta är ett gott alternativ för att skapa alternativa boendeplatser för seniorer som inte vill flytta till ett äldreboende men som ändå vill bo närmare centrum. Ånges fastighetsbestånd som är

av en äldre karaktär påverkar utbudet på funktionsanpassade lägenheter med tillgång till hiss och vitvaror som till exempel tvättmaskin i lägenheten vilket minskar förmågan till självständighet.

Figur 3. Äldre kvinna i trädgård med sköterska.

Andra anspråk och konflikter

Ånge har under åren haft en minskande befolkningsutveckling samtidigt som andelen äldre ökar. Invånare i Ånge kommun bor hemma längre i allt större utsträckning vilket påverkar behovet av boende för äldre. Utvecklingen av Ånge kommuns näringsliv kan komma att påverka utvecklingen och behoven av LSS, äldreboenden och eventuella seniorbostäder.

Äldreboende

I Ånge kommun bedöms det finnas ett överskott på boendeplatser på kommunens äldreboende vilket har bidragit till att platser avvecklas. Faktorer som påverkar prognosen:

- Resurser inom hemtjänsten som möjliggör hemmaboende.
- Socialtjänstens möjligheter att genom olika insatser avlasta anhöriga
- Samarbetet med landstinget Västernorrland och sjukvårdens resurstillgångar i form av rehabiliteringsinsatser och vårdplatser
- Det förebyggande arbetet i form av rehabiliteringsinsatser och bostadsanpassningar i ordinärt boende.
- Medicinska framsteg, exempelvis mediciner mot utvecklandet av Alzheimer
- Tillgången till tekniska hjälpmedel för stöd i det vardagliga livet
- Stigande åldersstruktur– nuvarande boenden ej anpassade för ett ökat omvårdnadsbehov och hjälpmedel

LSS-boende

I nuläget finns inget behov av fler LSS-boendeplatser i kommunen. Faktorer som påverkar prognosen:

- Att personer med funktionsnedsättningar i större omfattning väljer, eller erbjuds,
- alternativa boendeformer och stödinsatser
- Tillgången till bostäder på den ordinarie bostadsmarknaden
- Tillgången till tekniska hjälpmedel för stöd i det vardagliga livet.
- Stigande åldersstruktur– nuvarande boenden ej anpassade för ett ökat omvårdnadsbehov och hjälpmedel

SoL-boende

SoL- boenden bedöms vara i balans med efterfrågan. Faktorer som påverkar prognosen:

- Att personer i större omfattning väljer, eller erbjuds, alternativa boendeformer och stödinsatser
- Att villkoren för alternativa stödinsatser förändras
- Tillgången till bostäder på den ordinarie bostadsmarknaden
- Tillgången till tekniska hjälpmedel för stöd i det vardagliga livet.
- Stigande åldersstruktur– nuvarande boenden ej anpassade för ett ökat omvårdnadsbehov och hjälpmedel

I Ånge kommun finns en god tillgänglighet på boenden. Däremot är det svårare att hitta verksamhetsanpassande lägenheter för både SoL och LSS vilket påverkar utbudet på verksamhetsanpassade boendalternativ i Ånge.